

Bakea eta justizia absoluzio eske

Bultzada politikoa eta “dena da ETA” doktrina juridikoaren menpe egindako beste makroauzi bat da ezker abertzaleko 32 lagunek eta 110 elkartek jasan dutena. 12 urteren ondoren bukatu da epaiketa, eta orain epaimahaiaren txanda da. Justiziaren aurkakoa zen lehenago ere, baina ETAk jarduera armatua utzi ondorengo egoera berrian kafkiarra da. Espainiako Auzitegi Nazionalean bederen, beste behin ere argi geratu da honek ez duela ETArekin zerikusirik eta ezker abertzaleko hainbat kideren jarduera politikoa zigortu nahi dela.

| XABIER LETONA |

JOSE MARIA AZNAR 1998KO UDAN: “Ez ginea ausartuko uste zuten?”. *Egin* eta *Egin Irratia* 1998ko udan itxi ondoren Espainiako Gobernuak lehendakariak eta PPko buruzagiak jaurtitako esaldia da, eta aski argi adierazten du Espainiako agintari nagusiek ezker abertzaleaz eta ETArekin aurkako borrokaz zer pentsatzen zuten: Estatuak argi ikusi zuen beste era batera egin behar zuela ETA eta ezker abertzalearen aurka eta ekin egin zion. Egia esan, hasita zegoen, 1997an espetxeratu baitzuten HBko Mahai Nazionala, ETAk plazaratutako Alternatiba Demokratikoari buruzko bideo bat hauteskunde kanpainako propaganda espazio ofizialean erabiltzeagatik. Ondorengo urteetako atxiloteta, makroauzi eta espetxealdien mozkorraldiak Estatuaren ausardia hura noraino iritsiko zen erakutsi zuen.

18/98 auzia, Alderdien Legea, Herriko tabernen auzia, Jarrai-Haika-Segi, Egunkaria auzia, Amnistiaren Aldeko Batzordeak eta Askatasunarena, eta Udalbiltzarena izan dira makrosumario entzutetsuenak. “Dena da ETA” doktrina politiko-juridiko berriaren arabera, auzipetutako alderdi, erakunde eta enpresetako kideak ETako kideak ziren eta zigor gogorrek egotzi zitzaizkien dozenaka pertsonari. Egunkaria eta Udalbiltzakoa erabat libre geratu ziren epaitu ondoren eta 2009ko hasieran, esaterako, Espainiako Auzitegi Gorenak *Egin*-en itxiera agindua bertan behera utzi zuen, itxieratik 11 urtera.

Gonzalez Mota fiskalaren txanda da. Bai, zigor eskaera berriak askoz txikiagoak dira: 12, 10 eta 8 urteko espetxe zigorretik 4 urte eta bi urte eta bi hilabeterako tartera jo du

Aurrekari horien lortzean ekin zion ibilbideari 35/2002 sumarioaren *–berriko tabernen* auzia moduan ere ezagutua– ahozko saioak 2013ko urriaren 17an eta martxoaren 12an amaitu berri da. Epaiaren zain da orain. Bost hilabete zehar 34 auzipetu eta 110 *berriko tabernen* 30etik gora abokatu atzera-aurrera ibili dira Euskal Herriatik Madrilgo San Fernando de Henaresen Espainiako Auzitegi Nazionalak duen egoitzara. Auzipetuek jadanik 30 urte egin dituzte behin-behineko espetxean, 1,75 milioi euroko fidantzak ordaindu dituzte eta bidaia eta auziaren kostuetan 700.000 milioi euro xahutu.

Auzipetu gehienak HB, Batasuna, Euskal Herriarrok eta Banaka SA, Eneko SA edo Erigane moduko enpresa txiki-txikiak dira. Akusazioa? Auziak bi adar izan ditu, bata politikoa deitu dena eta auzipetuei ETako kide izatea edo berau laguntzea leporatu zaie. Bestetik, adar ekonomikoa, non 110 *berriko tabernei* beren jardueraren bidez ETA finantzatzea bizkarreratu zaien.

Epaimahaia Angel Hurtado, Julio de Diego eta Clara Bayarri magistratuek osatu dute. Fiskaltzaren aldetik Vicente Gonzalez Motak alor politikoa bideratu du eta Marcelo Azkarragak ekonomikoa. Horiez gain, AVT eta Dignidad y Justicia elkarteek ere herri akusazio gisa jardun dute. Jone Goirizelaia, Iñigo Iruin, Kepa Landa eta Adolfo Araizek bideratu dute auzipetuen defentsa lana eta beste 30etik gora abokatu aritu dira *berriko*

XABIER LETONA

tabernen defentsan. Fiskaltzaren 12, 10 eta 8 urteko espetxe zigorrekin (gehi kargugabetze eskaerak) hasi zen ahozko saioa. *Herriko tabernentzat* haien ondasunak konfiskatzea eskatu zen.

Goizaldeko 04:15, Etxarri-Aranatz

Martxoak 6. Goizaldeko 04:15 dira eta Etxarri-Aranatzetik atera da Juan Kruz Aldasoro. 04:45ean Txekun Lopez Aberasturi hartu du Iruñeko Txantrea auzoko Ezkaba Plazan. Huartan Santi Kiroga. Ordu erdi beranduago Floren Aoiz, Adolfo Araiz eta azken honen seme Urko Araiz, auzian abokatu-idazkari lanak egiten dituen jaso ditu furgonetak Tafallan. Ordu batzuk lehenago jakin da UPNren aurkako zentsura mozioa jartzeko PSOEek PSNri egindako debekuz. Goizaldeko hotzari eta eguneko tentsioari aurre eginenez, PSNren jokaldiak utzitako arrastoak xehe jorratu dituzte auzipetuek hizketaldi beroan, loa eta isiltasuna berriz nagusitu arte.

Karmelo Landaren ahotik, martxoaren 6an auzipetuek gogor salatu zuten fiskaltzak HB kriminalizatzeko egindako saioa.

Gero hamaiketako, COPE apur bat, eta Madrilera iristear epaiketari buruzko *El Mundo*-ren lehen filtrazioak: fiskalak zigor eskaerak murriztuko ei ditu.

Konturatu orduko furgoneta Auzitegi Nazionaleko atarian da. Araba, Bizkaia eta Gipuzkoatik datozen gainerako ibilgailuak ere iritsi dira. Hamaikagarrenez, denak barrura. Gonzalez Mota fiskalaren txanda da. Bai, zigor eskaera berriak askoz txikiagoak dira: 12, 10 eta 8 urteko espetxe zigoretik 4 urte eta 6 hilabete, eta 2 urte eta 2 hilabeterako tartera jo du (ikus zehatzago hurrengo orrialdeko infografian). Eta ezustekoa: Santi Hernando eta Isa Mandiolaren aurkako karguak erretiratu ditu eta herri akusazioak ere bai. “Libre zarete, akusatuen taldetik atera eta aretoaren atzealdean eseri zaitezkete”, esan die epaimahai-buruak. *Herriko taberna* eta elkartentzat, dena den, ez da zigor arintzerik eta fiskaltzak haien ondasun guztien bahitzea berretsi du.

Onddoak

Bartolo

taberna - jatetxea

Euskal sukaldaritzan eta pintxotan aukera zabala

Fermin Calbetón, 38
Donostia - San Sebastián

© 943 420 279
www.casabartoloetxea.com

35/2002 sumarioko auzipetuen zigor eskaerak

Auzipetuak	Fiskaltzaren hasierako eskaera	Fiskaltzaren behin betiko eskaera
Rufi Etxeberria	12 urte	4 urte eta erdi
Joseba Permach	12 urte	4 urte eta erdi
Juan Kruz Aldasoro	10 urte	4 urte eta erdi
Joseba Álvarez	10 urte	4 urte eta erdi
Karmelo Landa	10 urte	4 urte eta erdi
Txekun López de Aberasturi	10 urte	2 urte eta erdi
Jasone Manterola	10 urte	2 urte eta erdi
Floren Aoiz	10 urte	2 urte eta erdi
Juanpe Plaza	10 urte	2 urte eta erdi
Antton Morcillo	10 urte	2 urte eta erdi
Shanti Kiroga	10 urte	2 urte eta erdi
Jon Gorrotxategi	10 urte	2 urte eta erdi
José Luis Franco	8 urte	2 urte eta 2 hilabete
Maite Amezaga	8 urte	2 urte eta 2 hilabete
Jon Martinez	8 urte	2 urte eta 2 hilabete
Juani Lizaso	8 urte	2 urte eta 2 hilabete
Jaione Intxaurrea	8 urte	2 urte eta 2 hilabete
Rubén Andrés	8 urte	2 urte eta 2 hilabete
Enrike Alaña	8 urte	2 urte eta 2 hilabete
Agustín Rodríguez	8 urte	2 urte eta 2 hilabete
Patxi Bengoa	8 urte	2 urte eta 2 hilabete
Idoia Arbelaitz	8 urte	2 urte eta 2 hilabete
Izaskun Barbarias	8 urte	2 urte eta 2 hilabete
Sabin del Bado	8 años	2 urte eta bi hilabete
Bixente Enekotegi	8 urte	2 urte eta 2 hilabete
Esther Agirre	10 urte	Libre (*)
Adolfo Araiz	10 urte	Libre
Mikel Arregi	10 años	Libre
Kepa Gordejuela	10 urte	Libre
Karlos Rodríguez	10 años	Libre
Andrés Larrea	8 urte	Libre
Pedro Félix Morales	8 urte	Libre
Santi Hernando	10 urte	Libre eta auzitik kanpo
Isa Mandiola	10 urte	Libre eta auzitik kanpo

(*) Zazpi hauentzat herri akusazioek hasierako zigor eskaera mantentzen dute.

Hamabi urte iragan dira auzipetuen amesgaiztoa hasi zenetik. 2002ko apirilean Baltasar Garzon epaileak Batasuna eta hainbat enpresetako kide ziren 12 kide atxilotzeko agindua eman zuen. Espainiako segurtasun indarrek hiru urte zeramatzaten ezker abertzaleko erakundeak eta enpresa ugari ikeretzen. 2000ko hasieran ETAk su-etena hautsi ondoren, HB, Batasuna eta EHren legez kan-

Fiskalen ahotik akusazio ugari egin ziren, baina denak jarduera politikoagatik, areago, epaiketaren bukaeran saiatu ziren finkatzen kontua ez zela ETAkide izatea, HB bera ere kriminala zela

poratzeak ere prestatzen ari zen Espainiako Kongresua eta 2002ko urriko ekainean onartu zen Alderdien Legea. Bi bidetik ari ziren ezker abertzalea jazartzen: Garzon penaletik eta Alderdien Legea bide administratibotik. Garzon beldur zen bide administratiboa aurreratuko ote zitzaion eta 2002ko uztailean ehundik gora diru kontu eta 75 elkarte konfiskatu zituen. 2002ko abuztuan Batasunaren jarduera bide penaletik eten zuen hiru urtez –Alderdien Legeak bide administratiboa jarraitzen zuen–. Hala ere, jarduera hori bide penaletik eteteko pertsona fisikoak ere behar zituen Garzonek eta Espainiako poliziak prestatutako zerrendatik egin zuen 40 lagun inputazioa, nagusiki HB, Batasuna eta EHko kideak. Alderdien Legearen bidetik, ezker abertzaleko indar politikoen legez kanporatzea agindu zuen Espainiako Auzitegi Gorenak 2003ko martxoan.

Garbiketa etnikoa eta Hego Euskal Herriko BPG

Garzon epaileak, halaber, akusazio hauek guztiak frogatuko lituzkeen txostena egitea eskatu zion 2002an Espainiako Polizia Nazionalaren inteligentzia unitate zerbitzuari (UCI). Ezker abertzaleko erakunde politikoen ETArek barneko egiturak zirela frogatu behar zuen txostenak, baina horrez gain, beste hainbat akusazio erraldoi ere baziren epailearen helburu. Honakoak adibidez:

– ETAk eta bere egitura zabalak egiazko garbiketa etnikoa bideratu zutela eta presioen bidez populazioaren zati handi batek Euskal Herria uztea lortu zutela.

– Ikerketa gaitza izango zela zioen epaileak, “argitu behar baita nola ‘garbitu’ duten ETA eta bere egitura terroristak, bereziki HB-EH eta Batasunak, Euskal Herriko hauteskunde errolda”.

– HB, EH eta Batasunak Espainiako jatorria zuen populazioaren aurkako era guztietako presioak egin zituztela hauek baztertzeko edo Euskal Herrikan kanporatzeko. Adibide gisa esaten zen 1990eko hamarkadan Barakaldoko ospitalean HBko militanteek hango ospitalean jaiotako haurren jaiotze agiriak faltsutu zituztela, Bilbon jaiotakoak zirela jarritz,

Ahozko auzia 2013ko urriaren 17an hasi zen eta 2014ko martxoaren 12an bukatu da; 34 pertsona eta 110 elkarte epaitu dira bertan. Eskuineko argazkian, makroauzien aurka Bilbon egindako manifestazioaren irudia.

horrela jaioberriak nahikoa euskaldun ez zen Barakaldoko jatorriarekin ager ez zitezten.

– Indarraren bidez, erabaki demokratikoak hartzeko instituzioek zituzten mekanismoak ordezkatu zituztela erakunde hauek eta horren adibide jartzen zituen Lemoizko zentral nuklearra eta Leizarango autobidea.

– Autoa borobiltzeko, Alemaniako Weimarraren errepublika garaian naziek erabilitako bitarteko berdintsuak erabilia lortzen zituztela erakunde hauek hauteskundeetako emaitzak.

Horiek guztiak frogatzeko Barne Ministerioari polizia txosten ahalik eta zabalena egiteko eskatu zion: ETAk bere sorreratik egindako atentatu guztien zerrenda, horietan izandako kalte pertsonal eta ekonomikoak, 1990etik aurrerako kale borroka gertaerak kontabilizatzea, bahituen zerrendak, ETARI harrapatutako armen zerrenda, kale borrokarako erabilitako materialen atzemateak, aipatu erakundeetako egoitza eta ondasunen zerrenda, erakunde hauetako kideek izandako parte-hartze publikoen zerrenda, Euskal Herritik atera behar izan zuten polizia, kazetari, enpresari, intelektual eta bestelako profesio-

sionalen zerrenda... Epailea, beste dozenaka konturen artean, zera eskatzera heldu zen: “Eremu terroristak eragindako biolentziaren ondorioz Euskal Herriko Barne Produktu Gordinak izandako jaitsieraren kalkulua, horretarako beharrezkoa izango den aholkularitza eskatuz”. Deskribatzen den guztia filmetakoa badirudi ere, Baltasar Garzonek 2002ko urriaren 16an idatzitako autoan agintzen da luze eta zehatz. Eta egoera borobiltzeko, fiskaltzak ikerketa hauek bideratu zituzten polizia eta guardia zibilak erabili izan ditu peritu gisa ahozko auzian.

Jadanik 18/98 sumarioko auzipetuak zigortzeko erabili zen ETARI 1992an atzemandako *Udaletxe proiektua* izeneko dokumentua, 35/02 auzi honen funtsa eraikitzeko ere erabili dute akusazioek. Honen arabera, HB ETAREN fronte instituzionala eta masa frontea litzateke eta KASEK koordinatuko litzuzke ezker abertzaleko egitura guztiak. Finantziaziorako, aldiz, ETAk enpresa eta elkarte sare zabala izango luke. Bitxia zen, esate baterako, martxoaren 6an eta 7an fiskalak nola aritzen ziren behin eta berriz AEK proiektu honen

Liburu azoka

Amurrión, martxoaren 26tik 30era Guk etorbidean.

EUSKADIKO LIBURU GANBARA

- Euskal eta erdal nobedadeak
- Euskal musika
- %10eko beherapena

Bizi irakurriz!

Auzipetuetako batzuk martxoaren 7an Espainiako Auzitegi Nazionalera sartzekotan zirela.

parte zela errepikatuz, nahiz eta Auzitegi Nazionalak bere garaian erakunde hau guztiz errugabetu zuen kargu horietatik.

Instrukzio luzeegia

Ikasketa baimen batez baliatuta, 2005 eta 2006an Baltasar Garzonek hitzaldi batzuk antolatu zituen New Yorken eta tarte horretan Fernando Grande-Marlaska epaileak hartu zuen kasua behin-behinekoz. Honek 2006ko urtarrilean beste bi urtez luzatu zuen Batasunaren jardura etena. 2006ko ekainean hartu zuen berriz auzia Garzonek eta 2008ko urtarrilean azken autoa idatzi zuen 41 lagun eta 110 *herriko taberna* auziperatuz. 41 lagun horietatik azkenean 32 dira epaiaren zain orain. Ezker abertzaleari egotzitako kale istiluek, halaber, 24 milioi euroko kalteak eragin zituztela ondorioztatu zuen Garzonek. Horri gehitu behar zitzaion ETAk egindako kalte guztiak HB, Batasuna eta EHri bizkarretzen zizkiola, eta horretarako *herriko taberna* guztien konfiskatzea aurreikusitua.

Baina egoera korapilatu egingo zitzaion eta Garzonen bidea eta Alderdien Legearen bidea nahastu egin ziren berriz. HB, Batasuna eta EHren ilegalizazioaren ondorioz, Auzitegi Gorenak haien ondasunen likidazioa agindu zuen 2003an. 2007an, ordea, Auzitegi Goreneko sala berak aho batez ebatsi zuen ezin zirela *herriko tabernak* bahitu, hauek legez ez zirelako Batasunarenak eta beren jabeak pertsona fisiko zehatzak zirelako. Horrek eragina izan zuen baita ere 35/2002 auzian, hasiera batean *herriko taberna* guztiak blokean epaitu nahi izan zituztelako, baina epai honen ondorioz azke-

nean banaka epaitu dituztelako. Juridikoki ala izan da, baina ikusi behar orain epaimahaiak nola jokutzen duen, haiei buruzko aipamenean fiskaltza etengabe modu orokorrean aritu izan delako ahozko auzian, *herriko taberna* guztiak HBren eta Batasunaren agindura zeuden elkarte bloketzat hartuz.

Hamabi urte joan dira auzia hasi eta ahozko auzira arte eta, besteak beste, fiskaltzak horregatik txikitu ditu zigor eskaerak, "luzamendu bidegabea" aringarria aintzat hartuz. Horrez gain, azken urteetako hainbat auzitan ere "dena da ETA" doktrinapean epaitutako zigorrak arintzera jo da Auzitegi Gorenaren aginduz, eta horrek ere eragina izan du kartzela zigorren txikitzean. Azken autoan, halaber, garbiketa etnikoa eta berau sostengatzeko egindako akusazio guztiak erretiratu zituen Baltasar Garzonek.

Loiolako bake saioaren prestakuntza lanetan ari zirela, Baltasar Garzonek berak Batasunako kide gisa ezetz, baina ezker abertzaleko kide gisa jardun zezaketela jakinarazi zien auzipetuetako askori

Absoluzioa

Defentsako abokatuek, aldiz, absoluzioa eskatu dute auzipetu guztientzat, haien ustez 35/2002 auzian tesi bat egin delako eta gero tesi hori frogatzeko istorio juridiko erraldoi bat eraiki delako, horretara bideratutako polizia txostenak frogatzea gisa erabiliz. Egunkaria eta Udalbitza auzietan hori leporatu zien Auzitegi Nazionalak bi auzi hauen instrukzioa bideratu zuten epaileei, lehenengo tesia egitea eta gero berau sostengatzeko auzia prestatzea, baina ez zutela frogariki aurkeztu beren tesia egiazkoa zela berresteko, eta horregatik absoluzioa agindu zen.

Fiskalen ahotik akusazio ugari egin ziren, baina denak jardura politikoagatik; areago,

epaiketaren bukaeran saiatu ziren finkatzen kontua ez zela ETAKide izatea, HB bera ere kriminala zela eta, beraz, nahikoa zela HBkoa izatea erakunde terroristako kide izateko. Baina ez, inork ez du izendatu HB edo Batasuna erakunde terrorista. HB legezkoa zen 2003 aurretik, eta ondoren izandako jardura politikoa ere pertsonak berau egiteko eskubidean oinarritu da.

Ez dira defentsa abokatuak bakarrik, Iñaki Lasagabaster, Nazario Oleaga, Txema Montero, Maria Jose Virto eta beste abokatu eta jurista ugari ere antzerako iritzia dute. Eta funtsean, horixe bera salatu zuen EAJk joan den astean, auziari buruzko iritzia ematerakoan: makroauzi hauek juridikoki bidegabeak direla eta badela ordua hauekin amaitzeko. Eta 2009an, Karmelo Landa auzipetuaren babes eskariz, Nazio Batuen Erakundeko Atxiloketa Bidegabeen Lan Taldeak Landaren atxiloketa eta espetxeratzea bidegabea zela ondorioztatu zuen. Baina gehiago ere esaten zuen: Batasuna legez kanpokoak izan arren, pertsonen politikan jarduteko eskubidea bazutela. Areago, ezker abertzalea 2006ko Loiolako bake saioaren prestakuntza lanetan ari zela, Baltasar Garzonek berak Batasunako kide gisa ezetz, baina ezker abertzaleko kide gisa jardun zezaketela jakinarazi zien auzipetuetako askori. Eta hala jardun zuten luzez ezker abertzaleko politikari ugari.

Logikak eta justiziak absolutuzioa eskatzen dute, baina behin eta berriz esan dena, hau Espainiako Auzitegi Nazionalean epaitu da eta horrek guztiz airean uzten du epaia. Bakearen unean espetxe gehiago eta elkarrean konfiskatzearen mehatxua surrealista da, baina hor dago. ■

LET'S GO %

2016rako Donostian %60 birziklatuko dugu.

Zakarrontzira botatzen ditugun hondakinen %40 materia organikoak dira. Horrekin konposta egin daiteke, nekazaritzan, lorategietan eta obra zibilean erabiltzeko.

Hemen da konposta!

Eskatu edukiontzi marroia erabiltzeko txartela.

Eman ongietorria konpostari.

Webgunearen bidez

**jokogarbia.
donostia.
org**

Telefonoz

010
udalinfo

Udalinfo
bulegoetan

UDALINFO
HERRIARRAREN ARRETARAKO ZERBITZUA
SERVICIO DE ATENCIÓN CIUDADANA